

MĂSURA VREMII: ÎNDEMN LA NORMALITATE

MIRCEA PLATON
GHEORGHE FEDOROVICI

EDITURA
LITERA

Motto: „Practic, România e un uriaș studio de televiziune dedesubtul căruia se află un azil de noapte. Cei din studio se uită la cei din azilul de noapte nu ca la oameni, ci ca la o „masă biologică”, ca la o „populație” bună de manipulat, supt și sacrificat. Cei din azilul de noapte îi privesc pe cei din studio nu ca pe oameni, ci ca pe „vedete”, ca pe niște icoane, ca pe niște idealuri pe care le poți atinge dacă joci după regulile jocului.”

Pentru cei nefamiliarizați cu polemicile culturale ale zilelor noastre, trebuie spus de la bun început că dl. Mircea Platon este persona non grata în ochii celor mai mulți dintre intelectualii „consacrați”. Are toate calitățile pentru a enerva o întreagă pleiadă de cărturari, de la simplii purtători de diplomă și sacou la intelectualii cu „operă” și vechime: e erudit (dar, surpriză!, fără a-și face un idol din erudiție), e ancorat bine de tot în realitate (ceea ce-l împiedică să bată câmpii într-o vreme în care mulți din gânditorii noștri plutesc prin ceața ideilor și ideologiilor ca personajele din tablourile lui Chagall), are curaj și umor (în zilele acestea, în care mai toate chipurile și semnăturile din reviste și televizoare ne reamintesc că nivelul de trai a crescut și suntem fericiți – asta pe un ton sobru, responsabil, ba chiar ușor îngrijorat) și un verb care nu iartă. În plus, dacă e să-l credem pe dl. Mircea Mihăieș, mai e și posesorul unei bărbi care are scopul de a spori „spectaculozitatea bine ambalatului produs de marketing”. Și dacă attributele de mai sus nu sunt suficiente pentru a provoca repulsie, în mod sigur înfricoșătoarea triadă: conservator [1], român, ortodox (a se citi: ANTIPROGRESIST, ULTRANAȚIONALIST și FUNDAMENTALIST) will do the job...

Mircea Platon este un caz cu totul aparte în peisajul intelectual românesc: nu scrie de dragul stilului (deși nu am întâlnit până acum vreo persoană care să poată polemiza onorabil cu d-sa, dovadă că, în loc de argumente, dl. Platon se pomenește periodic inundat de la etajele superioare ale culturii cu adjective suave și atacuri la persoană), nici așteptând să fie remarcat de vreun for intelectual (deși orice publicație culturală serioasă sau instituție de cultură au nevoie ca de aer de oameni cu pregătirea și talentul d-sale), nici ca să se îmbete de ovațiile publicului. Nu scrie de dragul nimănui. Iar asta s-ar putea să însemne că e liber.

Scrisul său, ca de altfel și scrisul elegant, sobru și dens al d-lui Gheorghe Fedorovici, nu presupune dedublări, echivocuri, tehnici delicate de a evita răspunsurile, patinaj artistic printre concepte costelive. Iată de ce avem de-a face, în Măsura vremii..., cu o carte scrisă nu de doi publiciști/filozofi/teologi/eseiști/scriitori, ci mai ales de doi oameni. Onești. Și curajoși. Ceea ce scriu nu este exercițiu intelectual, ci mărturisire, în cel mai limpede și mai frumos sens al cuvântului. Acesta este motivul pentru care, deși plină de contre puse elitei (politice și intelectuale), cartea d-lor este o carte a afirmației, iar nu a negațiilor. Ideile nu sunt, deci, dependente de ideile opuse (precum în polemicile nesfârșite din multe și scâmoase reviste culturale sau talk-show-uri), ci de realități. Realități care acum sunt, însă, deformate. Sau ascunse prin unghere întunecoase. Ca urmare, în teatrul de umbre în care trăim de 20 + 45 ani, ne dau de înțeles autorii, nu este nevoie decât de un gest – normal și direct : să aprindem lumina.

Opac să fii la dovezi, greață nesfârșită să ai de istorie și de tradiție, credincios al globalizării și consumerismului să fii și tot n-ai cum să nu înțelegi că eseurile lui Mircea Platon și Gheorghe Fedorovici nu sunt poligon al urii și disprețului (așa cum pretind unii „pacifiști”, care în schimb preferă epitetul domestic, de exemplu „ticălos” [2]). Dar, desigur, ca întotdeauna la noi, sunt greu de suportat oamenii care își iau menirea în serios și preferă DA-ului ambiguu, un NU hotărât, fără paranteze și steluțe explicative, ca în reclamele la telefoane mobile.

Măsura vremii, spuneam, este o carte lipsită de ambiguități: autorii leagă cu nod gros elita gnostică de fundamentalistii hiperortodocși (două aparente extreme având în comun mimarea adevărului și umbrele supradimensionate), politicianismul deșănțat european de politicianismul deșănțat naționalist (având în comun impostura), capitaliștii parfumați, cu morgă civilizată de comuniștii cu morgă identică și miros asemănător – și asta pentru că Platon și Fedorovici știu că, departe de a fi elemente în opoziție reală, aceste perechi nu sunt decât electrozii între care funcționează de fapt sistemul. Sistem, care (o știe orice om care a citit câte ceva despre propagandă și o bănuiește oricine are capul pe umeri) nu se mai impune coercitiv, cu Manifestul Partidului Comunist sau Mein Kampf-ul într-o mână și mitraliera în cealaltă, ci, mai inteligent și mai rentabil, mimează contrariile (sociale, politice, culturale, economice) între care se duce viața unei națiuni. Ceea ce rămâne nereșapat în acest fel se numește „normalitate”.

Odată descoperită această enclavă a normalității, vom vedea mai clar locul în care ne aflăm (și, deci, sensul vieții noastre):

„Sântem împliniți, adică fericiți, în măsura în care ne cunoaștem locul propriu – în lume, în viața noastră. Locul, adică rostul propriu. Indiferent de gradul în care acesta este realizat, sânt împlinit. Greșeala pe care o săvârșim cel mai adesea constă în prejudecata de a crede că a fi împlinit înseamnă a ne afla la capătul unui traseu spectaculos, dificil în orice caz, că împlinirea reprezintă starea ultimă de desăvârșire, când, de fapt, noi nu sântem niciodată împliniți, propriu-zis, ci întotdeauna într-o împlinire” (G. Fedorovici)

... “împlinire” care este radical opusă “realizării” cu orice preț a pseudo-omului contemporan – „Un soi de android spălat pe creier de corectitudinea politică, bisexuat, fără memorie, fără istorie, fără rădăcini, un om care nu locuiește în lume, ci în trafic, între casa în rate și slujba corporată, în hotelul global, un clonat care își este propriul lui Dumnezeu.” (M. Platon)

Și odată găsindu-ne locul, vom putem vedea limpede și pe cel de lângă noi, viu în fața noastră, iar nu prin ecranul televizorului, de unde divele autohtone încă ne mai solicită, în schimbul unui salariu gras, să-i ajutăm pe semenii noștri în suferință (trimitând bani, detașați, printr-un SMS sau, eventual, dansând pentru ei în studiourile TV).

Măsura vremii este o carte a durerii. Durerea celor care au scris-o nu este însă durere de oameni înfrânți. Nu poți să le transmiți autorilor după lectură: „Lasă, dragă Mircea, dragă Gheorghe, it's all gonna be OK”, fiindcă nu vorbim aici de o durere de frustrați, emo intelectuali prizând dileme și idei la modă, nici de durerea masochistă a victimei care știe că e rentabil să fii victimă. O durere care nu cere calmante, alinare și tratament medical.

Citindu-le articolele și eseurile, nu mi-am putut scoate din minte o replică a lui Andrei Tarkovski : „Mă interesează un erou care merge până la capăt, în ciuda tuturor obstacolelor. Pentru că numai o astfel de persoană poate merita cu adevărat victoria.”[3] O formulare care poate ilustra, în simplitatea ei aparentă, destinul celor doi. Așadar, nu trebuie uitat că această carte s-a născut din durerea celor care și-au asumat, cu seninătate și curaj, un drum. Drumul. Ceea ce ne urez și nouă.

Note:

[1] Conservator a cărui semnătură (sau măcar menționare) lipsește însă, inexplicabil, din numărul 280, 28 iunie 2009 dedicat „Conservatorismului românesc azi” (coordonator – Cristian Ghinea), al revistei Dilema Veche. M-aș fi așteptat ca distanța dintre Dilema Veche și paleoconservatorismul căruia îi aparține și Mircea Platon să fie ceva mai mică decât distanța dintre Dilema Veche și libertatea „pieței de idei”.

[2] Vezi pe internet „polemica” Platon-Gottfried-Tismăneanu-Mihăieș, începută de la [acest articol](#) .

[3] „Dialogue with Andrei Tarkovsky about Science-Fiction on the Screen”, interviu cu Naum Abramov (1970), în Andrei Tarkovsky: interviews, edited by John Gianvito, University Press of Mississippi, 2006.

Scris de Silviu Man

Editura: Predania
Anul apariției: 2009
326 pagini

Sursa: Bookblog.ro